

INDENRIGSMINISTERIET

Tilsynsrådet for Ribe Amt
Puggaardsgade 7
6760 Ribe

Dato 11 JUNI 1990
Kontor 2.kommunekontor
Sag nr. 1989/1131-17
Sagsbøh. gl/bf

I skrivelse af 6. november 1989 har Tilsynsrådet for Ribe Amt anmodet Indenrigsministeriet om en vejledende udtalelse om, hvorvidt nogle kommuner sammen med Naturgas Syd I/S lovligt kan danne IGS-Centret A/S, der skal have til formål "..... at drive virksomhed over for kommuner og ledningsejere med formidling af viden og værktøjer til løsning af opgaver ved anvendelse af grafisk databehandling. Selskabet kan påtage sig andre opgaver i omkring anvendelse af grafisk databehandling samt hermed beslægtede virksomheder i ind- og udland, herunder over for private og statslige virksomheder".

Af det medsendte udkast til aktionæroverenskomst mellem Horsens og Kolding Kommuner og Naturgas Syd I/S fremgår bl.a., at alene kommuner og ledningsejere kan være aktionærer i selskabet, og at aktiefordelingen mellem kommuner og ledningsejere ".... stedse skal være i forholdet 51:49".

Vurderingen af den konkrete sag vil bl.a. forudsætte en nærmere præcisering af de aktiviteter, som det nævnte selskab forventes at skulle varetage. Indenrigsministeriet har imidlertid forstået, at det specielt er spørgsmålet om kommuners adgang til at indgå i selskabsdannelser af privatretlig karakter, som tilsynsrådet ønsker en vejledende udtalelse om.

Indenrigsministeriet skal i denne anledning udtale følgende:

En kommunalbestyrelses varetagelse af en opgave skal ske i overensstemmelse med reglerne i den kommunale styrelseslov, jf. § 2, stk. 1, og § 1, stk. 2, og i overensstemmelse med de regler, der i øvrigt gælder for kommunal forvaltning, f.eks. offentlighedsloven, forvaltningsloven m.v. I styrelseslovens § 60 er der endvidere regler for flere kommuners fælles varetagelse af en opgave gennem oprettelse af et kommunalt fællesskab.

Dette udelukker ikke, at en kommunalbestyrelse uden for de tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen efter lovgivningen har pligt til at varetage en opgave i kommunalt regie eller på en nærmere angiven måde, varetager en kommunal opgave ved at indgå aftale herom med private. En kommunalbestyrelse vil således som udgangspunkt kunne købe ydelser hos private og indgå i en selskabsdannelse med private om en opgaves løsning, f.eks. vedrørende forsyningsvirksomhed eller tilvejebringelse af servicefaciliteter til borgerne.

Om kommuners deltagelse i selskabsdannelser med private skal nærmere anføres følgende:

Aftaler om kommuners samarbejde med private er ikke omfattet af den kommunale styrelseslovs § 60. Dersom samarbejdet medfører solidarisk hæftelse for kommunen, f.eks. fordi samarbejdet etableres i interessentskabsform, kræves tilsynsmyndighedens samtykke, jf. nærmere § 9 i Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 496 af 30. juni 1989 om kommunernes låntagning og meddelelse af garantier m.v.

Kommuner kan ikke økonomisk eller ledelsesmæssigt deltage i selskaber, der varetager ikke-kommunale opgaver.

Kommuner kan som udgangspunkt ikke drive handel, håndværk og industri. Udgangspunktet fraviges dog for så vidt angår biproduktion, accessorisk virksomhed og kommunal produktion til eget brug, jf. nærmere betænkning nr. 1153/1988 side 72 ff. I overensstemmelse hermed kan kommuner således heller ikke uden særlig hjemmel deltage i selskaber, der driver handel, håndværk

eller industri, medmindre der er tale om biproduktion eller accessorisk virksomhed, som kommunen selv lovligt ville kunne udøve.

Kommunale myndigheders adgang til at producere til eget brug består kun i de tilfælde, hvor kommunen eller det kommunale fællesskab selv forestår produktionen. En kommunal myndighed kan derfor ikke deltage i en selskabsdannelse med private med henblik på at udøve produktionsvirksomhed, selvom produktionen helt eller delvis skal afsættes til kommunen eller deltagerne i det kommunale fællesskab.

Kravet om, at selskabsdannelsen skal varetage et kommunalt formål, indebærer endvidere, at selskabet skal være organiseret uden erhvervsøkonomisk formål, medmindre en kommune selv undtagelsesvis ville kunne varetage et sådant formål.

En kommunalbestyrelse, der udskiller en opgave og dertil knyttede kommunale midler i et selvstændigt selskab, må ikke samtidig bevare rådigheden over opgavevaretagelsen, idet kommunalbestyrelsen herved ville bringe sin virksomhed uden for reglerne i styrelseslovgivningen m.v. Ønsker en kommune f.eks. at støtte tilvejebringelse af et musikhus ved at indgå i et aktieselskab, vil kommunen således ikke lovligt kunne have bestemmende indflydelse i selskabet.

Det antages dog, at der for visse kommunale opgavetyper vedkommende foreligger særlige hensyn, der kan begrunde, at opgaven varetages i en privatretlig organisationsform, uanset at kommunen bevarer rådigheden over opgavevaretagelsen. Dette er navnlig tilfældet, hvor den pågældende opgave har mindre sammenhæng med den øvrige kommunale virksomhed, eller hvor hensynet til en forretningsmæssig ledelse af opgavevaretagelsen er fremtrædende. Som eksempler på sådanne tilfælde kan nævnes forarbejdning og afsætning af biprodukter fra en kommunal virksomhed og udførelse af kommunal forsyningsvirksomhed. Endvidere kan det i lovgivningen være fastsat eller forudsat, at opgave-

varetagelsen kan finde sted i en privatretlig organisationsform.

Indenrigsministeriet udbeder sig underretning om, hvad der videre passerer i sagen.

Med venlig hilsen

Grethe Løgstrup